

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Org. nr. 966251808

Postadresse:
Pb. 6781 St. Olavs plass
0130 Oslo

Besøksadresse:
Keysers gt. 5
0165 Oslo

22 99 46 00
dnn@vetnett.no
www.vetnett.no

[49/21/0.590/MM](https://www.vetnett.no/49/21/0.590/MM)
Oslo 17.juni 2021

NOU 2021: 6 Myndighetenes håndtering av koronapandemien **Hørings svar fra Veterinærforeningen.**

Veterinærforeningen benytter muligheten til å sende inn hørings svar på NOU 2021:6. Vi registrerer at vi ikke er på listen over høringsinstanser. Vi ønsker innledningsvis å påpeke at våre medlemmer har en viktig rolle i den nasjonale beredskapen mot smittsomme sykdommer hos dyr og mot sykdommer som smitter mellom dyr og mennesker, såkalte zoonoser. Veterinærforeningen organiserer majoriteten av norske veterinærer og våre medlemmer jobber med dyrehelse, dyrevelferd, trygg mat og folkehelse- det som kalles én helse.

Én helse-tankegangen må styrkes

Samarbeidet mellom forvaltningsinstitusjonene og forvaltningsstøtteinstitusjonene innen human og veterinærsektor bør styrkes og utvides på alle nivåer fra departementer til de enkelte kommuner. Denne pandemien ble heldigvis ikke komplisert av levende dyrs rolle i smitteoverføring utover mink.

På side 209 i rapporten gis anbefalingen at «*Det er behov for å gjennomgå hva det innebærer å koordinere helse- og omsorgssektorens innsats i krisehåndtering og rollefordelingen mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet.*» Vi mener at Landbruks- og matdepartementet samt Mattilsynet må trekkes inn i dette planleggingsarbeidet og at Veterinærinstituttets rolle må koordineres med FHI samt at statsforvalterne må ta med lokale veterinærer i sin veiledning knyttet til kommunenes beredskapsarbeid.

Samfunnskritisk personell:

Rapporten beskriver hvordan definisjonen av samfunnskritisk personell ble til (s. 358): «*Forslagene som kom fra departementene, ser ut til å ha blitt tatt inn på listen uten noen særlig nærmere vurdering og uten at noen foretok en helhetlig vurdering som sikret at de innmeldte funksjonene/virksomhetene «kvalifiserte» til å stå på listen» og «For kommisjonen framstår det som uklart hva regjeringens liste ble benyttet til, utover å avklare hvem som hadde krav på skole- og barnehage tilbud i henhold til Helsedirektoratets vedtak 12. mars 2020».* Dette samsvarer godt med det inntrykket Veterinærforeningen sitter igjen med. Veterinærer som arbeidet med matproduserende dyr og hest ble definert som samfunnskritiske, mens deres kolleger som sørget for sports- og familiedyrs velferd ikke fikk denne definisjonen. Mye kreativitet og innsats utenom ordinær arbeidstid ligger bak et opprettholdt helsetilbud til landets 1,2 millioner hunder og katter.

Vi stiller oss bak kommisjonens anbefaling på side 349: «*Kommisjonen anbefaler at regjeringen utarbeide prosedyrer og kriterier for å identifisere disse funksjonene, slik at de raskt kan pekes ut når en krise oppstår.*»

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Dyrevelferd

Utvalget har i rapporten konsentrert seg om folkehelse og i tillegg sett på barnevern-, NAV og skoler/barnehage- sektorene.

Temaet dyrevelferd er ikke nevnt i rapporten overhodet. Likeså er ikke dyrehold eller landbruk tatt opp.

Mandatet for utvalgets fortsatte arbeid er så vidt vites ikke fastlagt ennå.

Veterinærforeningen mener at et bredere spekter av samfunnsfunksjoner må evalueres i et beredskapsperspektiv.

Det er 1,2 millioner kjæledyr i Norge og dyrevelferd for både disse og for de matproduserende dyrene må inn i samfunnets beredskapsplaner for håndtering av fremtidige kriser. I anbefalingene på side 349 står det: «*Ved framtidige kriser kan det være funksjoner utover de definerte 14 kritiske samfunnsfunksjonene som er spesielt viktige for den aktuelle krisehåndteringen.*» **Veterinærforeningen mener det er svært viktig at dyrevelferd for framtiden defineres som en kritisk samfunnsfunksjon.**

Utstyr i veterinære virksomheter bør være en del av nasjonal helseberedskap

På rapportens side 101 heter det: «*Under covid-19-pandemien ble det behov for å rasjonere bruken av smittevernutstyr både i kommuner og helseforetak. Det er sannsynlig at denne rasjoneringen av utstyr har ført til smitte som kunne vært unngått*».

Jobben som ble gjort i de første ukene etter 12.mars med registrering av tilgjengelig utstyr hos veterinærer er ikke omtalt i rapporten.

Veterinærforeningen deltok aktivt i koordineringsarbeidet med rapportering til Helse Sør-Øst av tilgjengelig utstyr i veterinære virksomheter. I en virkelig nødssituasjon er det viktig at folkehelsemyndighetene er klar over og nyttiggjør seg utstyr og kompetanse hos veterinærer og deres virksomheter. Vi er ikke kjent med at noen veterinærvirksomheter ute i distriktene ble bedt om å avse smittevernutstyr. Sannsynligvis har ansatte i primærhelse- og hjemmetjeneste manglet munnbind mens veterinærene stod med full steril oppdekning og jobbet med dyrene.

Det er derfor også et poeng å kartlegge alle tjenester som benytter denne type utstyr, da de «spiser av samme kaken»

Da det ble spørsmål om utfordringer knyttet til distribusjon av vaksiner i flytende nitrogen var det tilsvarende ingen som belyste at det finnes et landsdekkende nett av slike store dunker med påfyllsrutiner og kvalitetskontroll på plass som benyttes til distribusjon av frossen oksesæd for kunstig inseminasjon av storfe.

I flere land i Europa ble veterinærer benyttet som tillegg til helsetjenestene når det gjelder vaksiner. Dette er en potensiell ressurs som bør vurderes for fremtidig beredskap.

Beredskapsplaner må legge til rette for tenking og koordinering på tvers av sektorer og fagdisipliner i krisesituasjoner.

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Beredskap, samhandling og øvelser

Hver enkelt sektor (under de ulike departementene) planlegger sin beredskap. Det er i dag ingen sektorovergripende myndighet som sørger for beredskapssamhandling på departementsnivå. Nederst i forvaltningspyramiden står den enkelte kommune som i sitt beredskapsarbeid har støttet seg til DSB's mal for kontinuitetsplanlegging. De 14 områdene i denne planen ble i løpet av 2020 utvidet med 6 områder, og fremdeles mangler et viktig område som dyrevelferd som vi allerede har påpekt. Kontinuitetsplanen kommer også til kort med at en grunnleggende forutsetning var å planlegge for hovedsakelig 7 dager og maksimalt 14 dagers «krisetilstand».

Så vidt vi er kjent med var det planlagt en nasjonal pandemiøvelse i 2009 som av ukjent grunn ble avlyst. Veterinærer er vant til å øve på utbrudd av smittsomme sykdommer, også de som kan smitte fra dyr til menneske (Munn- og klauvsjuka og Rabies er nyere eksempler på dette). Nasjonale øvelser med alle relevante sektorer involvert må prioriteres også når det gjelder pandemier, og **vi vil sterkt oppfordre til at neste øvelse inkluderer scenariet at hund, katt eller andre dyr som lever tett på mennesker er en smittebærer av betydning**. På denne måten ville vi fått øvd på en helt nødvendig samhandling på alle områder: Fra deling av data, laboratoriekapasitet og øvrig utstyr til håndtering av avlivede dyr, råd til befolkningen, samarbeid lokalt i kommunene mellom kommune- og fastleger og privatpraktiserende veterinærer osv. Det er samtidig svært viktig at alle berørte departementer inkluderes aktivt i slike øvelser.

Vi ønsker avslutningsvis også å lansere forslag om at den eksisterende koronakommisjonens videre mandat utvides til å omfatte veterinærsektor, gjerne komplett med et kommisjonsmedlem som kjenner dyrehelseområdet.

Med vennlig hilsen

Marie Modal

Ellef Blakstad

Generalsekretær

Fagsjef